

ת"פ 58652/02/21 - מדינת ישראל נגד מועתסם טהה

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 58652-02-21 מדינת ישראל נ' טהה

בפני בעניין:	כבוד השופטת ג'ויה סקפה שפירא המאשימה	מדינת ישראל ע"י עו"ד עדי אסולין- שוחט
נגד הנאשם		מועתסם טהה ע"י עו"ד טארק מחאג'נה

גזר דין

כללי

1. הנאשם הורשע, לאחר שמיעת ראיות, בשתי עבירות מסירת אמרה או תרשומת כוזבת בדו"ח לפי סעיף 220(2) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] (להלן: "**הפקודה**"), שלוש עבירות קיום רשומות כוזבות לפי סעיף 220(4) לפקודה ושלוש עבירות מרמה, ערמה או תחבולה לפי סעיף 220(5) לפקודה.

כפי שנקבע בהכרעת הדין, בין השנים 2015-2017 היה הנאשם הבעלים הרשום של עסק משפחתי למכירת פירות וירקות לאנשים פרטיים ולמסעדות. בתקופה זו, נהג הנאשם לרכוש סחורה אצל ספקים שונים, ביניהם הספק "לוי צדיק ובניו שיווק מוצרי חקלאות בע"מ" וכן הספק "פרי וירק בע"מ".

בין השנים 2015-2017, בכוונה להתחמק ממס, השמיט הנאשם מספרי העסק הוצאות בגין קניית סחורה שהוצאו לשני הספקים הנ"ל, בסכום כולל של 3,884,083 ₪.

בדו"ח מס הכנסה שהגיש הנאשם לשנת 2015, הוא השמיט הוצאות בגין קניית סחורה מהספקים הנ"ל בסכום של 961,364 ₪. בדו"ח מס הכנסה לשנת 2016 הוא השמיט הוצאות בגין קניית סחורה משני הספקים הנ"ל בסכום של 2,157,432 ₪.

2. המאשימה ביקשה לקבוע בעניינו של הנאשם מתחם עונש הולם שבין עשרים ושניים לשלושים וארבעה חודשי מאסר בפועל, לצד מאסר מותנה וקנס, וביקשה לגזור על הנאשם שלושים חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה וקנס בהיקף של חמישה- עשר אחוזים מהיקף העבירות.

בטיעוניה הדגישה המאשימה את הנזק שנגרם כתוצאה מביצוע העבירות, משך הזמן שלאורכו הן בוצעו-כשלוש שנים, את היקף ההוצאות שהשמיט הנאשם מדיווחיו כ-3,000,000 ₪, ואת הפערים בין ההוצאות להכנסות המדווחות, אשר לטענתה מלמדים על הרווח הכלכלי שהפיק הנאשם בעקבות ביצוע העבירות. המאשימה טענה כי השמטת ההוצאות מלמדת על השמטת הכנסות, וכי גם בהיבט זה הנאשם צבר מחדלים גם בדמות אי תשלום המס שנקבע על בסיס

שומות שהוצאו לנאשם מטעם רשויות המס.

עוד טענה המאשימה כי לא מדובר על אירוע חד פעמי אלא על התנהלות שיטתית, והוסיפה כי הנאשם לא הסיר מחדליו באמצעות הגשת דוחות מתוקנים, כי הוא ניהל הליך הוכחות ולחובתו עבר פלילי, גם אם לא מכביד.

המאשימה תמכה עמדתה בפסיקה.

3. ב"כ הנאשם, ביקש לקבוע מתחם עונש הולם שבין שישה לתשעה חודשי מאסר וביקש לגזור על הנאשם עונש שניתן לרצותו בדרך של עבודות שירות.

הסנגור הדגיש בטיעונו את מצבו המשפחתי של הנאשם, היותו אב לשלושה קטינים, המצוי בהליך חדלות פירעון והמפרנס היחיד במשפחתו. ב"כ הנאשם טען כי עברו הפלילי של הנאשם אינו רלוונטי, כי הוא אדם נורמטיבי וכי יש לחרוג בעניינו ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום. ב"כ הנאשם טען עוד, כי הנזק שנגרם לקופה הציבורית אינו גדול מאחר ומדובר בהשמטת הוצאות ולא בהשמטת הכנסות, כי הסכומים שהושמטו אינם כפי שטענה המאשימה ומסתכמים בכ-300,000 ₪ בלבד, בפריסה על פני פרק זמן של כשלוש שנים.

ההגנה תמכה אף היא עמדתה בפסיקה ענפה ונרחבת.

4. הנאשם בדברו האחרון הדגיש את מצבו המשפחתי וטען כי הוא המפרנס היחיד בביתו.

מתחם העונש ההולם

5. הצדדים התייחסו אל כלל העבירות שבביצוען הורשע הנאשם כאל אירוע אחד לצורך קביעת מתחם העונש ההולם, ואף אני סבורה כי יש לעשות כן, מאחר והעבירות בוצעו כחלק מתוכנית עבריינית אחת, שהוצאה אל הפועל לאורך פרק זמן ארוך.

6. הערכים המוגנים באמצעות עבירות המס הם שמירה על הקופה הציבורית, שוויון בנטל בין אזרחי המדינה, הבטחת יכולת הפיקוח של רשויות המס על פעילות הנישומים, מניעת פגיעה והכבדה על יכולתן של רשויות המס לגבות מס אמת וביסוס חובת הציות לחוק בהיבטים של חבות במס. העלמת כספי מיסים כמוה כשליחת יד אל הקופה הציבורית, הפוגעת, בסופו של יום, בכלל תושבי המדינה.

7. העבירות שביצע הנאשם דרשו תכנון מסוים, והוא התמיד בהימנעותו מלדווח על סכומי הוצאות מלאים על אודות רכישות שביצע משני בתי עסק שונים לאורך פרק זמן ארוך של כשלוש שנות מס. כפי שהתברר במהלך שמיעת הראיות, מדובר על רכישות שבוצעו כמעט מדי יום, וכך- כמעט מדי יום הנאשם חזר על התנהלותו העבריינית כשהעלים את מרביתן של הוצאות אלה.

8. לאורך השנים הנאשם השמיט מהוצאות העסק שניהל סכום גדול ומשמעותי של כ-3,884,083 ₪. כפי שנקבע

בסעיף 44 להכרעת הדין, הראיות שהובאו מבססות גם את המסקנה שלפיה הנאשם לא רק השמיט הוצאות אלא שהדבר נועד כדי לאפשר לו להשמיט הכנסות וכי הוא אף השמיט הכנסות. קביעה זו מלמדת על התחכום שבמעשיו של הנאשם, ואולם משעה שהנאשם לא הואשם מלכתחילה בעבירה של השמטת הכנסות, לא מצאתי להרשיעו בה במסגרת הכרעת הדין, ואין אף מקום לגזור את דינו בגין עבירה זו, שהיקפה לא ידוע. בהתאם, המחדל שיש להתייחס אליו הוא אי הגשת דוחות מתוקנים הכוללים דיווח על הוצאותיו האמתיות. יש לומר כי מדובר במחדל שהסרתו כרוכה במאמץ מועט יחסית, ועצם הגשת דו"חות מתוקנים אף אינה טעונה השקעה כספית גדולה. עם זאת, היקף ההוצאות שהושמטו, והידיעה הכללית שלפיה, ככלל, אין זו דרכם של סוחרים למכור את כל מרכולתם במחירי הפסד, מאפשרת לאמוד את היקף ההכנסות שהועלמו, ולא ניתן להתעלם לחלוטין גם מכך שהנאשם לא פעל לתשלום המס בגין הכנסות אלה, ואף לא מקצתו.

9. על המשמעות הכספית של היקף השמטת ההוצאות ניתן ללמוד מתוך ההוצאות שכן דווחו על ידי הנאשם- ביחס לספק "צדוק לוי" הנאשם דיווח רק על פחות משביעית מהיקף הרכישות שביצע לאורך כל התקופה הרלוונטית לאישום, וביחס לספק "פרי וירק" הוא דיווח על פחות מרבע מהיקף הרכישות שביצע בתקופה זו.

10. מאחר ומערכת המיסוי מבוססת, במידה רבה מאד, על דיווח עצמי של הנישומים, מעשים מן הסוג שביצע הנאשם פוגעים גם ביכולת של רשויות המס לבחון את נכונות הדיווחים של הספקים על הכנסותיהם.

11. הפסיקה שאליה הפנו הצדדים מתייחסת, ברובה, לנסיבות שאינן דומות. חלק מפסקי הדין שבהם הוטלו עונשי מאסר בעבודות שירות או עונשי מאסר קצרים בפועל, מתייחסים לעבירות של אי הגשת דו"חות במועד בלבד וחלק אחר של פסקי הדין מתייחסים לעבירות של שימוש בחשבוניות כוזבות. עם זאת, בפסיקת בית המשפט העליון עוברת כחוט השני הקביעה, שלפיה הנזק שעבירות המס מסבות לאוצר המדינה, קלות ביצוען והקושי בחשיפתן, מחייבים הטלת עונשים מרתיעים, לרוב בדמות מאסר בפועל, לצד קנסות משמעותיים (ראו למשל רע"פ 512/04 אבו עביד **נ' מדינת ישראל** (נבו, 15.4.2004)).

12. לנוכח האמור לעיל, מתחם העונש ההולם את מעשיו של הנאשם הוא בין חמישה -עשר לשלושים חודשי מאסר בפועל, לצד מאסר מותנה וקנס.

13. לעניין הקנס, ככלל, קיימת חשיבות להטלת עונש כספי בשיעור שיהיה מותאם לטובת ההנאה שהופקה מן העבירות, שכן ענישה כזו נועדה לשמוט את הקרקע תחת הכדאיות הכלכלית שבביצוע העבירות, לשם הרתעת הנאשם עצמו לבל יחזור על מעשיו והרתעת הרבים בהעברת מסר, כי העבירה אינה משתלמת, גם מההיבט הכלכלי (ראו ע"פ 4456/14 **קלנר נ' מדינת ישראל** (נבו 29.12.15) בפסקה 116 לפסק דינו של כב' השופט פוגלמן), עם זאת, בהתאם להוראות סעיף 40 לחוק העונשין, בקביעת מתחם הקנס ההולם אתחשב גם במצבו הכלכלי של הנאשם. לפיכך, מתחם הקנס ההולם את העבירות שביצע הנאשם הוא בין 20,000 ₪ ל- 60,000 ₪.

העונש המתאים לנאשם

14. מובן כי אין מקום לשקול לחובת הנאשם את העובדה כי עמד על כך שתובאנה ראיות להוכחת אשמתו, ואולם יש לומר כי אין הוא זכאי ליהנות מההקלות שלהן זוכים מי שמודים ומקבלים אחריות על מעשיהם. קבלת האחריות על המעשים יש בה כדי להוות הכרה בפסול שבהם, והיא מקטינה את הסיכון להישנותם, נסיבה שאינה מתקיימת בעניינו של הנאשם. עובדה זו אף אינה מאפשרת לשוח בעניינו של הנאשם במונחי שיקום, שכן צעד ראשון בהליך שיקומי הוא הכרה בהתנהלות הבעייתית.

15. לנאשם שתי הרשעות קודמות בעבירות העסקת שוהים בלתי חוקיים והפרעה לשוטר במילוי תפקידו. מדובר בעבירות שאינן ממין העניין, והרלבנטיות שלהן להרשעה הנוכחית נמוכה, אך יש בהן כדי ללמד על כך שאין זו מעורבותו היחידה של הנאשם בפלילים, ועל כך שעונשים שהוטלו עליו בעבר לא הרתיעו אותו מלשוב ולשלוח ידו במעשים בלתי חוקיים.

16. הנאשם נשוי ואב לחמישה ילדים, מהם שלושה קטינים. הוא המפרנס היחיד של משפחתו ומצוי בהליך של חדלות פירעון. דומה שאין חולק על כך, כי גזירת עונש בתוך מתחם העונש ההולם תפגע גם בנאשם עצמו וגם במשפחתו, ואולם לא סברתי כי מדובר בנזק העולה על הנזק הנגרם, למרבה הצער, בכל מקרה שבו ראש המשפחה מורשע בעבירה המחייבת את כליאתו. מכל מקום, פסיקה עקבית של בית המשפט העליון קבעה, כי עבירות מס הפוגעות בקופה הציבורית מחייבות העדפת שיקולי הרתעה כללית על פני נסיבות אישיות, גם כאשר מדובר באנשים המתפקדים באופן תקין במרבית מישורי חייהם ומנהלים אורח חיים שהוא, לכאורה, נורמטיבי:

"חומרתן היתרה של עבירות המס מורה על העדפת האינטרס הציבורי, ובכלל זה גם את שיקולי ההרתעה, על פני שיקולים הנוגעים לנסיבותיו האישיות של המבקש." רע"פ 1688/14 דוד כץ נ' מדינת ישראל (נבו 9.3.14).

ראו גם דברי כב' השופט (כתוארו אז) רובינשטיין ברע"פ 7135/10 יגאל חן נ' מדינת ישראל (נבו 3.11.10):

"... יש המתפתים לראות עבירות מס, שאין הנגזלה אינדיבידואלי בהן ניצב לנגד העיניים והרי הוא הציבור כולו "חסר הפנים" כביכול- במבט מקל. לאולא. אדרבה, בית משפט זה, עוד משכבר הימים, ראה אותן בחומרה וקבע 'כמדיניות רצויה, שלא לאפשר ריצוי עונש מאסר בעבודות שירות כשהמדובר בעבירות פיסקליות'. ... אכן, רבים מעברייני המס הם אנשים שיירא וכנורמטיביים ביסודם, אשר לאיש לחויד לכיס הזולת- אך אינם נרתעים משליחתי של כיס הציבורי. לכך מחיר בענישה."

וראו גם: רע"פ 1717/14 לייזרוביץ נ' מדינת ישראל (נבו 30.3.14); רע"פ 3671/14 אבו מנסי באסם נ' מדינת ישראל (נבו 28.10.14); רע"פ 4323/14 מולדובן נ' מדינת ישראל (נבו 26.6.14).

17. הנאשם ביצע את העבירות החל במהלך השנים 2015-2017, בעוד שהחקירה נפתחה בשנת 2018 וכתב האישום הוגש בשנת 2021, לטענת המאשימה, בשל ביצוע השלמות חקירה. אף אם החקירה נמשכה חודשים ארוכים, מדובר בשיהוי שיש בו כדי להוות עינוי דין והוא מצדיק הקלה מסוימת עם הנאשם בתוך מתחם העונש

ההולם.

18. מכלול הנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירות מוביל למסקנה כי יש לגזור על הנאשם עונש במצוי בחלקו האמצעי-תחתון של מתחם העונש ההולם.

19. לפיכך, אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. עשרים ושניים חודשי מאסר בפועל.

הנאשם יתאם כניסתו למאסר עם ענף אבחון ומיון של שירות בתי הסוהר: דואר אלקטרוני MaasarN@ips.gov.il, טלפון: 074-7831077 או 074-7831078.

ככל שלא יקבל הנאשם הנחיה אחרת, עליו להתייצב לריצוי עונשו ביום 14.5.23 עד השעה 9:00 במתקן המעצר בכלא ניצן ברמלה עם תעודה מזהה והעתק גזר הדין.

ב. שישה חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסר, שלא יעבור עבירה מסוג פשע לפי פקודת מס הכנסה.

ג. ארבעה חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסר, שלא יעבור עבירה מסוג עוון לפי פקודת מס הכנסה.

ד. קנס בסך 30,000 ₪ או 3 חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם בעשרה תשלומים חודשיים שווים ורצופים הראשון עד ליום 1.5.23 והבאים עד ל-1 בכל חודש עוקב. לא ישולם איזה מהתשלומים במועדו, תעמוד מלוא יתרת הקנס לפירעון מיידי.

20. זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים בתוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, ה' ניסן תשפ"ג, 27 מרץ 2023, בהעדר הצדדים.